

Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 5. srpnja 2023.
(OR. en)

11492/23

Međuinstitucijski predmet:
2023/0252(COD)

POLCOM 148
SPG 5
CODEC 1290

PRIJEDLOG

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	4. srpnja 2023.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2023) 426 final
Predmet:	Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o izmjeni Uredbe (EU) br. 978/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o primjeni sustava općih carinskih povlastica i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 732/2008

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2023) 426 final.

Priloženo: COM(2023) 426 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 4.7.2023.
COM(2023) 426 final

2023/0252 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

**o izmjeni Uredbe (EU) br. 978/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od
25. listopada 2012. o primjeni sustava općih carinskih povlastica i stavljanju izvan snage
Uredbe Vijeća (EZ) br. 732/2008**

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Europska unija (EU) od 1971. zemljama u razvoju¹ odobrava trgovinske povlastice u okviru općeg sustava povlastica (OSP). Taj je sustav dio njezine zajedničke trgovinske politike u skladu s općim odredbama o vanjskom djelovanju EU-a².

OSP je jedan od ključnih trgovinskih instrumenata EU-a kojim se zemljama u razvoju pomaže da se putem trgovine integriraju u svjetsko gospodarstvo, smanje siromaštvo i potaknu održivi razvoj promicanjem temeljnih ljudskih i radnih prava, zaštite okoliša i dobrog upravljanja. OSP obuhvaća tri dogovora:

- standardni OSP: primjenjuje se na zemlje s niskim i nižim srednjim dohotkom, a riječ je o smanjenju ili potpunom ukidanju carina za dvije trećine tarifnih stavki EU-a,
- OSP+: posebni dogovor o poticajima za održivi razvoj i dobro upravljanje na temelju kojeg se carine smanjuju na 0 % uglavnom za iste tarifne stavke kao u standardnom OSP-u. Odobrava se osjetljivim zemljama s niskim i nižim srednjim dohotkom koje provode 27 međunarodnih konvencija povezanih s ljudskim pravima, radnim pravima, zaštitom okoliša i dobrim upravljanjem,
- „Sve osim oružja” (engl. *Everything But Arms*, EBA): poseban dogovor kojim se najmanje razvijenim zemljama omogućuje bescarinski i beskvotni pristup tržištu EU-a za sve proizvode osim oružja i streljiva.

Postojeći sustav temelji se na Uredbi (EU) br. 978/2012³ i primjenjuje se do 31. prosinca 2023. Ako se prije tog datuma ne donese nova uredba o zamjeni postojeće uredbe, standardni OSP i OSP+ prestat će se primjenjivati 1. siječnja 2024. U tom bi se slučaju za uvoz iz zemalja u razvoju na koje se primjenjuju standardni OSP i OSP+ naplaćivale carine za najpovlaštenije nacije. Međutim, na uvoz iz najmanje razvijenih zemalja i dalje bi se primjenjivao dogovor EBA, za koji nije određen datum isteka.

Europska komisija donijela je 22. rujna 2021. Prijedlog⁴ uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o primjeni općeg sustava carinskih povlastica. Novom uredbom, koja bi stupila na snagu 1. siječnja 2024., stavila bi se izvan snage Uredba (EU) br. 978/2012 Europskog parlamenta i Vijeća. Redovni zakonodavni postupak je u tijeku, ali nije dovršen i postoji rizik

¹ Izraz „zemlje u razvoju” podudara se s terminologijom WTO-a; vidjeti, primjerice, uvodni dio Sporazuma iz Marakeša o osnivanju WTO-a („prepoznajući nadalje i potrebu ulaganja pozitivnih napora kako bi se zemljama u razvoju, a posebno onim najmanje razvijenim među njima, osigurao udio u rastućoj međunarodnoj trgovini razmjern potrebama njihovoga gospodarskog razvoja”) i ovlašćujuću klauzulu GATT-a („Odluka o različitom i povoljnijem tretmanu, uzajamnosti i potpunijem sudjelovanju zemalja u razvoju”).

² Ugovor o Europskoj uniji – GLAVA V.: OPĆE ODREDBE O VANJSKOM DJELOVANJU UNIJE I POSEBNE ODREDBE O ZAJEDNIČKOJ VANJSKOJ I SIGURNOSNOJ POLITICI Poglavlje 1.: Opće odredbe o vanjskom djelovanju Unije – članak 21. http://data.europa.eu/eli/treaty/teu_2008/art_21/oj.

³ Uredba (EU) br. 978/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o primjeni sustava općih carinskih povlastica i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 732/2008 (SL L 303, 31.10.2012., str. 1.).

⁴ COM(2021) 579: Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o primjeni općeg sustava carinskih povlastica i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 978/2012 Europskog parlamenta i Vijeća.

da neće biti dovršen na vrijeme. Potrebno je osigurati kontinuitet primjene sustava nakon 31. prosinca 2023. Posljedice diskontinuiteta za OSP bile bi da bi se na sav uvoz u okviru OSP-a ponovno počeo primjenjivati standardni tretman najpovlaštenije nacije, osim na uvoz iz najmanje razvijenih zemalja, koje bi bile obuhvaćene dogovorom „sve osim oružja” (EBA), a to bi uzrokovalo velike gospodarske šokove za poduzeća u EU-u i zemlje korisnice.

Ovaj se prijedlog podnosi kako bi se osigurao kontinuitet i dovoljno vremena za dovršetak zakonodavnog postupka potrebnog za produljenje primjene postojećih pravila i izbjegavanje navedenih negativnih posljedica. Komisija smatra da bi se nova uredba o OSP-u trebala početi primjenjivati što je prije moguće, a u tom bi trenutku to privremeno produljenje postojećeg sustava trebalo isteći. Stoga se predlaže da se postojeća uredba zadrži i nakon 31. prosinca 2023., bez izmjena, do trenutka kad zakonodavci dogovore novu uredbu i ona stupi na snagu, nakon odgovarajućeg prijelaznog razdoblja.

Budući da se trenutačno ne može sa sigurnošću procijeniti koliko će vremena biti potrebno za dovršetak zakonodavnog postupka o novoj uredbi o OSP-u, predlaže se produljenje valjanosti postojeće uredbe o OSP-u do 31. prosinca 2027. Time će se omogućiti priprema, dogovor i donošenje nove uredbe tako da se gospodarskim subjektima i zemljama korisnicama ostavi dovoljno vremena da se pripreme za eventualne izmjene, bez rizika od neograničenog produljenja kojim bi se u praksi produljio *status quo* i odgodile prikladne reforme sustava.

Ovim se prijedlogom mijenja samo datum početka primjene Uredbe (EU) br. 978/2012.

Iz prijedloga produljenja postojeće uredbe o OSP-u ne proizlaze troškovi za proračun EU-a. Njezina primjena ne bi prouzročila ni gubitak carinskih prihoda u usporedbi s trenutačnom situacijom.

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**o izmjeni Uredbe (EU) br. 978/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o primjeni sustava općih carinskih povlastica i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 732/2008**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 207. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) Od 1971. Zajednica zemljama u razvoju odobrava trgovinske povlastice u okviru općeg sustava povlastica.
- (2) Uredbom (EU) br. 978/2012 Europskog parlamenta i Vijeća¹ predviđena je primjena sustava općih carinskih povlastica („sustav”) do 31. prosinca 2023., osim kad je riječ o posebnom dogovoru za najmanje razvijene zemlje, na koji se taj datum isteka ne primjenjuje.
- (3) Europska komisija donijela je 22. rujna 2021. Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o primjeni općeg sustava carinskih povlastica i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 978/2012 Europskog parlamenta i Vijeća². Očekuje se da će predložena uredba stupiti na snagu 1. siječnja 2024. Redovni zakonodavni postupak je u tijeku, ali postoji rizik da neće biti dovršen do 31. prosinca 2023. Stoga je potrebno predložiti produljenje Uredbe (EU) br. 978/2012 kako bi se osigurao kontinuitet primjene sustava nakon 31. prosinca 2023., do trenutka donošenja i početka primjene nove uredbe.
- (4) Postojeća uredba trebala bi se produljiti za onoliko vremena koliko je potrebno za dovršetak zakonodavnog postupka za donošenje nove uredbe. U skladu s time razdoblje primjene Uredbe (EU) br. 978/2012 trebalo bi produljiti do 31. prosinca 2027. Ako se uredba temeljena na prijedlogu Komisije COM(2021) 579 počne primjenjivati prije tog datuma, produljenje razdoblja primjene Uredbe (EU) br. 978/2012 trebalo bi na odgovarajući način skratiti i predvidjeti odgovarajuće prijelazno razdoblje. Kako bi se osigurala kontinuirana primjena Uredbe (EU) br. 978/2012, ako se ova Uredba objavi nakon 31. prosinca 2023., trebala bi se primjenjivati retroaktivno od 1. siječnja 2024.,

¹ Uredba (EU) br. 978/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o primjeni sustava općih carinskih povlastica i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 732/2008 (SL L 303, 31.10.2012., str. 1.).

² COM(2021) 579 final.

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

U članku 43. stavku 3. Uredbe (EU) br. 978/2012 godina „2023.” zamjenjuje se godinom „2027.”.

Članak 2.

Ova Uredba stupa na snagu na dan objave u *Službenom listu Europske unije*. Ako se objavi nakon 31. prosinca 2023., ova Uredba primjenjuje se retroaktivno od 1. siječnja 2024.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

*Za Europski parlament
Predsjednica*

*Za Vijeće
Predsjednik*

ZAKONODAVNI FINACIJSKI IZVJEŠTAJ

ZAKONODAVNI FINACIJSKI IZVJEŠTAJ „PRIHODI” – ZA PRIJEDLOGE KOJI IMAJU PRORAČUNSKI UČINAK NA PRIHODOVNOJ STRANI

1. NASLOV PRIJEDLOGA:

UREDBA EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o izmjeni Uredbe (EU) br. 978/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o primjeni sustava općih carinskih povlastica i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 732/2008

2. PRORAČUNSKE LINIJE:

Linija prihoda (poglavlje/članak/stavka): članak 120.

Iznos predviđen u proračunu za dotičnu godinu: nije primjenjivo

(samo u slučaju namjenskih prihoda):

Prihodi će se namijeniti sljedećoj proračunskoj liniji (poglavlje/članak/stavka): nije primjenjivo

3. FINACIJSKI UČINAK

- Prijedlog nema financijski učinak.
- Prijedlog nema financijski učinak na rashode, ali ima financijski učinak na prihode.
- Prijedlog ima financijski učinak na namjenske prihode.

Učinak je sljedeći:

(u milijunima EUR, do jednog decimalnog mjesta)

Linija prihoda	Učinak na prihode ³⁴	Razdoblje od 12 mjeseci koje počinje 1. siječnja 2024. <i>(ako je primjenjivo)</i>	Godina 2024.
/Članak/ 120.	<i>Učinak na vlastita sredstva</i>		-2 977,6
Poglavlje/članak/stavka ...			

Stanje nakon djelovanja					
Linija prihoda	[N+1]	[N+2]	[N+3]	[N+4]	[N+5]
Poglavlje/članak/stavka ...					

³ Godišnji iznosi moraju biti procjena koja se temelji na formuli ili metodi definiranoj u odjeljku 5. Za početnu godinu godišnji iznos uobičajeno se plaća bez smanjenja ili u proporcionalnom iznosu.

⁴ Kad je riječ o tradicionalnim vlastitim sredstvima (carine, pristojbe na šećer), navedeni iznosi moraju biti neto iznosi, to jest bruto iznosi nakon odbitka od 20 % na ime troškova naplate.

Poglavlje/članak/stavka ...					
--------------------------------	--	--	--	--	--

(Samo u slučaju namjenskih prihoda pod uvjetom da je proračunska linija već poznata): nije primjenjivo

Linija rashoda ⁵	Godina N	Godina N+1
Poglavlje/članak/stavka...		
Poglavlje/članak/stavka...		

Stanje nakon djelovanja					
Linija rashoda	[N+1]	[N+2]	[N+3]	[N+4]	[N+5]
Poglavlje/članak/stavka...					
Poglavlje/članak/stavka...					

1. MJERE ZA SPRJEČAVANJE PRIJEVARA

Nije primjenjivo.

OSTALE NAPOMENE

U okviru sustava općih carinskih povlastica (OSP) pod određenim se uvjetima odobravaju carinske povlastice za određene proizvode koji ulaze u EU.

Na temelju posljednjih dostupnih podataka (2019.)⁶ u skladu s predloženom uredbom o OSP-u EU bi zbog tih povlastica snosio gubitak prihoda od 2 977,6 milijuna EUR (Prilog 1.).

Novom uredbom produljile bi se postojeće povlastice. Osim toga, postoji mogućnost da neke zemlje dosegnu visoki srednji dohodak ili potpišu sporazum o slobodnoj trgovini s EU-om, a u tom bi se slučaju sustav prestao primjenjivati na njih i gubitak prihoda bio bi manji.

Ukupan gubitak prihoda iznosio bi 3 970 milijuna EUR (bruto iznos). Nakon odbitka iznosa od 25 % koji zadržavaju države članice radi nadoknade troškova naplate, gubitak prihoda za proračun EU-a iznosio bi 2 978 milijuna EUR, a raspodijelio bi se među različitim sustavima na sljedeći način:

U milijunima EUR	Povlašteni uvoz	Gubitak prihoda	Odbitak od 25 % na ime troškova naplate za države članice

⁵ Unosi se samo ako je to potrebno.

⁶ Podaci za 2020. i 2021. dostupni su, ali nisu odabrani kao osnova za izračun jer se te godine smatraju neuobičajenima i nereprezentativnima.

EBA	25 171	2 764	2 073
OSP+	8 406	776	582
OSP	13 005	430	323
Ukupno	46 583	3 970	2 978

Prilog 1.: Učinak na prihod EU-a po zemlji korisnici OSP-a

Zemlje korisnice dogovora EBA	Ukupni uvoz x 1 000 EUR	Prihvatljivi uvoz x 1 000 EUR	Povlašteni uvoz x 1 000 EUR	Prosjek najpovlaštenije nacije	Prosječna stopa za zemlje korisnice dogovora EBA	Gubitak prihoda EU-a x 1 000 EUR
Afganistan	49 655	19 501	14 802	2,9 %	—	434
Angola	3 520 990	37 270	31 004	7,7 %	—	2 378
Bangladeš	15 927 629	15 874 498	15 366 176	11,7 %	—	1 805 019
Benin	19 183	2 854	2 059	7,0 %	—	145
Butan	10 022	9 817	9 435	5,7 %	—	542
Burkina Faso	242 090	20 944	20 000	6,1 %	—	1 225
Burundi	31 505	262	142	5,3 %	—	7
Kambodža	4 574 251	4 428 234	4 173 909	11,9 %	—	497 288
Srednjoafrička Republika	12 149	66	—	—	—	—
Čad	135 515	1 950	—	—	—	—
Komori	23 416	9 408	8 691	6,6 %	—	573
Kongo (Demokratska republika)	822 182	8 453	1 794	11,1 %	—	200
Džibuti	3 184	874	81	11,5 %	—	9
Ekvatorska Gvineja	886 116	16 843	7 407	0,7 %	—	52
Eritreja	1 962	1 737	1 681	11,9 %	—	200
Etiopija	520 210	255 691	246 854	8,8 %	—	21 684
Gambija	13 247	10 897	10 145	8,0 %	—	808
Gvineja	732 435	4 534	1 738	5,9 %	—	103
Gvineja Bisau	64 299	515	411	8,4 %	—	35
Haiti	33 890	10 672	8 747	11,0 %	—	962

Kiribati	66	65	12	11,0 %	—	1
Laos	285 962	240 844	212 040	10,0 %	—	21 274
Lesoto	299 445	4 710	597	9,1 %	—	54
Liberija	327 056	3 113	2 001	4,5 %	—	90
Madagaskar	906 173	698 620	8 151	6,9 %	—	566
Malavi	259 579	246 715	238 199	0,1 %	—	199
Mali	30 942	5 873	3 700	5,1 %	—	189
Mauritanija	675 106	336 957	332 825	8,8 %	—	29 243
Mozambik	1 619 461	1 144 760	1 099 775	3,0 %	—	33 386
Mjanmar	2 731 998	2 593 015	2 470 859	11,0 %	—	273 017
Nepal	67 719	59 535	55 329	7,9 %	—	4 377
Niger	6 185	3 927	2 583	1,0 %	—	26
Ruanda	52 002	10 968	10 046	5,9 %	—	593
Sveti Toma i Prinsipe	7 659	877	740	3,4 %	—	25
Senegal	471 995	337 004	330 186	10,0 %	—	32 859
Sijera Leone	265 673	2 927	1 455	3,3 %	—	48
Salomonovi Otoki	61 559	61 419	61 272	22,2 %	—	13 612
Somalija	23 119	301	—	—	—	—
Južni Sudan	1 862	1 447	—	—	—	—
Sudan	272 348	7 975	6 998	1,6 %	—	113
Tanzanija	419 033	232 563	225 134	4,0 %	—	9 052
Timor-Leste	4 187	1 256	0	12,3 %	—	0
Togo	211 711	17 563	16 359	6,4 %	—	1 045
Tuvalu	224	88	—	—	—	—
Uganda	416 610	131 769	129 242	7,6 %	—	9 798
Vanuatu	742	77	22	4,0 %	—	1
Jemen	95 481	9 726	8 723	13,2 %	—	1 148

Zambija	352 622	54 298	49 852	2,8 %	—	1 371
Ukupno za dogovor EBA	37 490 449	26 923 416	25 171 176	11,0 %		2 763 751

Zemlje korisnice dogovora OSP+	Ukupni uvoz x 1 000 EUR	Prihvatljivi uvoz x 1 000 EUR	Povlašteni uvoz x 1 000 EUR	Prosjeak najpovlaštenije nacije	Prosječna stopa za zemlje korisnice dogovora OSP+	Gubitak prihoda EU-a x 1 000 EUR
Armenija	334 119	200 580	196 657	4,6 %	—	9 028
Bolivija	547 509	83 017	78 203	1,7 %	—	1 319
Kabo Verde	84 537	68 040	61 240	20,1 %	—	12 288
Kirgiska Republika	104 734	7 444	4 541	5,5 %	—	249
Mongolija	74 705	17 351	14 060	11,0 %	—	1 542
Pakistan	5 917 043	5 268 942	5 116 967	10,1 %	—	514 803
Filipini	7 075 078	2 437 012	1 766 682	7,6 %	—	133 553
Šri Lanka	2 266 802	1 922 801	1 167 843	8,9 %	—	103 391
Ukupno za dogovor OSP+	16 404 528	10 005 187	8 406 193	9,2 %		776 174

Zemlje korisnice općeg OSP-a	Ukupni uvoz x 1 000 EUR	Prihvatljivi uvoz x 1 000 EUR	Povlašteni uvoz x 1 000 EUR	Prosjeak najpovlaštenije nacije	Prosječna stopa za zemlje korisnice OSP-a	Gubitak prihoda EU-a x 1 000 EUR
Kongo	737 147	2 623	236	7,4 %	4,1 %	8
Cookovi Otoci	6 385	1 083		—	—	
Indija	38 052 127	8 626 452	7 929 033	9,6 %	6,5 %	247 014
Indonezija	13 531 056	6 140 299	4 835 094	8,2 %	4,6 %	174 707
Kenija	971 904	334 198	1 640	4,9 %	1,9 %	50
Mikronezija	39	24	4	11,5 %	7,0 %	0
Nauru	202	10		—	—	
Nigerija	17 072 490	161 796	129 049	7,3 %	2,8 %	5 726
Niue	269	35		—	—	
Samoa	879	457		—	—	

Sirija	44 378	23 635	4 143	8,3 %	4,4 %	162
Tadžikistan	42 091	14 082	12 517	11,5 %	9,1 %	299
Tonga	237	177	127	9,7 %	3,2 %	8
Uzbekistan	172 288	106 678	93 595	6,7 %	4,3 %	2 220
Ukupno za opći OSP	70 631 494	15 411 550	13 005 438	9,1 %	5,8 %	430 195